

PROTIMONOPOLNÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Plán hlavných úloh Protimonopolného úradu SR

Vyhodnotenie plnenia za rok 2020
a plán na rok 2021

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej aj ako „úrad“) od roku 2017 verejnosti pravidelne komunikuje stanovené ciele na prebiehajúce obdobie. Úrad teda prostredníctvom tohto dokumentu aj v tomto roku predstavuje oblasti, do ktorých v roku 2021 plánuje prioritne smerovať svoje kapacity, ako aj vyhodnocuje plnenie stanovených cieľov v predchádzajúcom období.

V oblasti pôsobnosti úradu vymedzenej príslušnými právnymi predpismi, či už v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, alebo koordinácie štátnej pomoci, úrad pre nasledujúce obdobia identifikoval viacero výziev. Ich významnosť navyše umocňuje pretrvávajúci celosvetový problém spojený s priamymi, ako aj nepriamymi dosahmi pandémie ochorenia COVID-19 a prijatých opatrení v snahe zastaviť šírenie tohto nákazlivého ochorenia.

V nasledujúcom texte tak úrad vyhodnotí plnenie úloh, splnenie ktorých plánoval pre obdobie roku 2020 a zároveň stanovuje hlavné úlohy na rok 2021 s ich detailným popisom.

Úrad v priebehu predchádzajúcich období identifikoval potrebu optimalizácie v oblasti systémových a organizačno-administratívnych otázok, a to najmä v snahe zvýšiť efektivitu a optimalizovať riadenie organizácie a deľbu práce. Okrem adaptácie vlastných procesov na zmeny vyvolané elektronizáciou výkonu verejnej moci, ako aj zapojenia sa do spolupráce v rámci kontroly čerpania vybraných finančných schém a mechanizmov úrad, v nadväznosti na procesnú analýzu, ktorej cieľom bolo zmapovanie vybraných procesov úradu, navrhol významné úpravy aj do novej podoby zákony o ochrane hospodárskej súťaže. Nie všetko sa však podarilo presadiť do znenia, ktoré v súčasnosti Národná rada Slovenskej republiky prerokovala a schválila. Avšak úrad úspešne pokračuje v implementácii vybraných nástrojov procesného riadenia prostredníctvom postupnej tvorby procesných smerníc, ako aj prostredníctvom vytvorenia predpokladov pre ďalšiu elektronizáciu správy úradných agend.

Činnosť úradu s ohľadom na okolnosti súvisiace so šírením ochorenia COVID-19

Úrad v priebehu roku 2020 promptne reagoval na okolnosti súvisiace so šírením ochorenia COVID-19. V rámci návrhov legislatívnych úprav išiel cestou zohľadnenia aspektov vzniku mimoriadnej situácie, resp. núdzového stavu aj v budúcnosti (napr. v návrhu zákona o ochrane hospodárskej súťaže). Úpravou príslušných podzákonných predpisov, napr. pri aktualizácii prioritizačnej politiky, reflektoval vzniknuté okolnosti zaradením novej faktickej závažnosti, a to zneužitie mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením infekčného ochorenia COVID-19 zneužitím dominantného postavenia alebo uzatvorením zakázanej dohody obmedzujúcej súťaž s vplyvom (aj potenciálnym) na spotrebiteľov alebo ostatných účastníkov trhu. Úrad zároveň bezodkladne zabezpečil nákup vybraných informačných a komunikačných technológií, vďaka ktorým zamestnanci úradu môžu v prípade potreby prakticky bez obmedzení vykonávať zverené úlohy aj z domácnosti. K uvedenému napomohlo aj nasadenie nového dokumentačného systému úradu od 1. 1. 2021. Úrad tiež na účely školení, konferencií, stretnutí a konzultácií vo zvýšenej miere využíva online komunikačné platformy. Prijaté protiepidemické opatrenia tak majú minimálny negatívny vplyv na chod úradu.

Oblasť hospodárskej súťaže

V prebiehajúcim a už končiacom strednodobom horizonte úrad napĺňa nasledujúce hlavné zámery v oblasti hospodárskej súťaže:

1. presadzovanie práva hospodárskej súťaže v jeho národnom, ako aj medzinárodnom rozmere s uplatňovaním pravidelne prehodnocovanej prioritizácie politiky,
2. aktívne prispievanie k rozvoju legislatívno-právneho rámca ochrany hospodárskej súťaže na Slovensku v koordinácii s kompetentnými európskymi inštitúciami presadzujúcimi ochranu hospodárskej súťaže v kontexte spolupráce členských štátov Európskej únie,
3. zvyšovanie povedomia o práve hospodárskej súťaže a o ekonomicko-spoločenských dôsledkoch jeho porušovania a zintenzívnenie komunikácie so zástupcami združení a asociácií podnikateľov,
4. rozvíjanie spolupráce s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy pri budovaní
 - efektívneho systému odhaľovania a správneho trestania porušovania práva hospodárskej súťaže,
 - hospodársku súťaž stimulujúceho podnikateľského prostredia,
5. iniciovanie a rozvíjanie spolupráce s renomovanými slovenskými univerzitami a inštitúciami so zameraním sa na právne a ekonomické aspekty ochrany hospodárskej súťaže.

V zmysle zámerov popísaných vyššie si úrad stanovil niekoľko hlavných cieľov a úloh aj na rok 2020. Ich nižšie uvedené vyhodnotenie zároveň predurčilo charakter a podobu zámerov úradu pre rok 2021.

Presadzovanie práva hospodárskej súťaže s uplatňovaním aktualizovanej prioritizácie politiky¹ umožňuje úradu optimálnejšie nasmerovať svoje kapacity na typovo najzávažnejšie delikty so významným dopadom na príslušný sektor a v ňom pôsobiace subjekty. Vzhľadom na to, že svoju aktualizovanú prioritizačnú politiku komunikoval v mesiaci apríl 2020, reflektoval v nej aj aktuálny vývoj v súvislosti s ochorením COVID-19. V dôsledku mimoriadnej situácie vyvolanej uvedeným ochorením sa zvýšila miera zraniteľnosti vybraných účastníkov trhu. Úrad tak z dôvodu potreby zohľadniť uvedené aj pri svojej rozhodovacej činnosti doplnil politikou upravený proces prioritizácie o novú zohľadňovanú faktickú závažnosť, a to o zneužitie mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením infekčného ochorenia COVID-19, či už zneužitím dominantného postavenia, alebo zakázanou dohodou obmedzujúcou súťaž s dosahmi (aj potenciálnymi) na spotrebiteľov alebo ostatných účastníkov trhu.

Nasledujúce sektory úrad hodnotí pre ďalšie obdobia ako prioritné:

- internetový predaj/e-commerce a digitálne platformy,
- automotive/výroba a predaj motorových vozidiel,
- informačné technológie a systémy a
- zdravotníctvo.

¹ <https://www.antimon.gov.sk/data/att/2086.pdf>

V sektore e-commerce úrad v predošlých obdobiach začal sektorové prešetrovanie, ako aj sektorový prieskum s cieľom dôkladného zmapovania dotknutých trhov, úrovne hospodárskej súťaže na nich, vrátane faktorov s potenciálom ovplyvňovať ich súčasný stav alebo ich budúci vývoj².

Úrad v prioritizovaných sektoroch nielen aktívne vykonáva prešetrovania, ale aj dôsledne pristupuje k podnetom adresovaným úradu. Okrem prešetrovania a správneho konania môže snaha úradu vyústiť aj do spracovania advokačných listov s cieľom navrhovať systémové úpravy v legislatívnom rámci, ktoré majú potenciál napraviť deformujúce účinky vybraných predpisov na dotknuté trhy. Úrad v záujme podpory súťažného aspektu pri tvorbe verejných politík opakovane oslovuje príslušných adresátov v záujme doriešenia identifikovaných súťažných problémov.

Úrad rovnako zvýšenú pozornosť venuje aj medzirezortným pripomienkovým konaniam k navrhovaným právnym predpisom, ktoré majú potenciál meniť podmienky nielen v prioritizovaných sektoroch.

Z hľadiska praktík úrad naďalej kladie dôraz na kartelové aj vertikálne dohody (obzvlášť RPM), bid rigging vo verejnom obstarávaní a neoznámené koncentrácie. V zmysle dohody s centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“) sa úrad aktívne zapája do koordinácie programovania, implementácie, monitorovania a hodnotenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“). S pomocou projektu s čerpaním nenávratného finančného príspevku prostredníctvom zabezpečenia financovania miezd a odmien zamestnancov úradu pre oblasť odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž zvyšuje intenzitu kontroly v dotknutých prípadoch čerpania príslušných finančných zdrojov.

Plánované zásadné prepracovanie rizikových indikátorov v rámci Systému riadenia EŠIF a vytvorenie pružného modelu spolupráce s CKO, vrátane pravidelnej aktualizácie hodnotiacej výbavy subjektov, ktoré sú zapojené do kontroly čerpania fondov tohto finančného mechanizmu, sa podarilo realizovať cestou vydania Metodického pokynu CKO č. 35, ako aj jeho aktualizácie³. V rámci aktualizácie úrad okrem iného upravil aj postup dotknutých subjektov vo vzťahu k aplikácii vybraných ustanovení zákona č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Efektívnejšiu spoluprácu a pružnejšiu úpravu postupov pri identifikácii rizikových indikátorov protisúťažného správania má umožniť okrem štandardných prezenčných školení administratívnych kapacít vykonávaných zamestnancami úradu aj distančnou formou prístupné vzdelávacie školenie, ktorého sprístupnenie administratívnym kapacitám sa uskutočnilo v septembri 2020. Administratívne kapacity sa v dištančnom kurze Rizikové indikátory môžu detailne oboznámiť s povahou každého rizikového indikátora, vrátane spôsobu vyhodnotenia jeho relevancie na základe detailných charakteristík a špecifik príslušného indikátora. Úrad si od uvedeného sľubuje výrazné zníženie počtu nerelevantných podnetov, ktoré v minulosti významne obmedzili jeho schopnosť koncentrovať svoje kapacity na prípady s predpokladom odhalenia a preukázania

² <https://www.antimon.gov.sk/5462-sk/pmu-sr-uskutocnuje-sektorovy-prieskum-v-oblasti-e-commerce/>

³ <https://www.antimon.gov.sk/6193-sk/cko-v-spolupraci-s-pmu-sr-aktualizoval-metodicky-pokyn-cko-c-35-prislusnostuchadzacov-k-jednej-ekonomickej-skupine-ktori-podali-v-postupe-zadavania-zakazky-samostatne-ponuky-saneposudzuje-ako-indikator-mozneho-protisutazneho-konania/>

protisúťažnej koordinácie uchádzačov v rámci verejných obstarávaní súvisiacich s čerpaním prostriedkov z EŠIF. Dištančný kurz Rizikové indikátory k 13. 1. 2021 absolvovalo 47 administratívnych kapacít z rôznych samosprávnych krajov, miest a obcí, ako aj ministerstiev či úradov.

Na základe podpísanej dohody o spolupráci s Úradom pre verejné obstarávanie zo dňa 15. 3. 2018 úrad s ním intenzívne spolupracoval aj pri viacerých návrhoch novely zákona o verejnom obstarávaní, a to najmä v oblasti úpravy pravidiel verejného obstarávania, na ktorom sa zúčastnia vzájomne majetkovo, organizačne alebo personálne prepojené subjekty uchádzačov. Príslušnosť uchádzačov k jednej ekonomickej skupine, ktorí podali v postupe zadávania zákazky samostatné ponuky, sa neposudzuje ako indikátor možného protisúťažného konania. Úrad dlhodobo prezentuje skutočnosť, že subjekty patriace do jednej ekonomickej skupiny nemôžu uzavrieť dohodu obmedzujúcu hospodársku súťaž, keďže nejde o nezávislé subjekty⁴. Rovnako nie je možné, ani prípadnou legislatívnou úpravou, vopred vylúčiť ich účasť na verejnom obstarávaní (a to v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie - rozsudky vo veci C-538/07, Assitur alebo vo veci C-531/16, Ecoservice projektai). Podľa navrhovanej, ale nakoniec neprijatej úpravy verejný obstarávateľ by sa mohol uchádzačov (napr. majetkovo prepojených), u ktorých sa predpokladá, že pri predkladaní svojich ponúk postupovali koordinovane, dopytovať na povahu ich prepojenia a v zmysle princípu proporcionality požadovať dodatočné informácie, ako aj uistenie, že ich ponuky sú skutočne samostatné a nezávislé. Dôvod na vylúčenie podľa § 40 ods. 6 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní by napríklad mohol nastať, keď by bolo na základe dôveryhodných informácií zistené, že obsah ponúk predložených majetkovo prepojenými uchádzačmi bol „nariadený“ od ich spoločnej materskej obchodnej spoločnosti, hoci inak tieto ponuky nemuseli vykazovať žiadne stupne podobnosti ani rizikové indikátory poukazujúce na ich možnú koordináciu. Túto, ako aj iné témy plánujú oba úrady podrobne rozpracovať vo výstupoch súvisiacich s oznámením⁵ Európskej komisie zo dňa 15. 3. 2021 o nástrojoch na boj proti kolúzii vo verejnom obstarávaní a o usmernení o spôsobe uplatňovania súvisiaceho dôvodu na vylúčenie v súvislosti s kolúziou, ktoré sú stanovené v článku 38 ods. 7 písm. e) smernice 2014/23/EÚ, článku 57 ods. 4 písm. d) smernice 2014/24/EÚ a článku 80 ods. 1 smernice 2014/25/EÚ.

Rozvoj legislatívno-právneho rámca ochrany hospodárskej súťaže má potenciál výrazne ovplyvniť Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu, vydaná dňa 14. 1. 2019 v Úradnom vestníku Európskej únie. Koncom roku 2020 úrad predložil vláde SR návrh zákona o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“). Dňa 7. 1. 2021 vláda SR na svojej 63. schôdzi prerokovala a schválila predložený návrh zákona⁶ a následne úrad predložil vládny návrh zákona Národnej rade SR⁷. Vo februári 2021 sa začalo pripomienkové konanie k vykonávacím predpisom a dňa 1. 4. 2021 bol v Národnej rade SR schválený vládny návrh zákona o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴ <https://www.antimon.gov.sk/stanovisko-protimonopolneho-uradu-sr-k-ucasti-majetkovo-alebo-personalneprepojenych-subjektov-v-procese-verejneho-obstaravania/>

⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45004>

⁶ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25621/1>

⁷ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=8074>

V oblasti zvyšovania povedomia o práve hospodárskej súťaže a súťažnej advokácie aj v roku 2020 bola ťažiskom komunikácia najmä smerom k pripravovaným legislatívnym predpisom, ktoré svojim charakterom majú spôsobilosť ovplyvniť úroveň hospodárskej súťaže na vybraných trhoch. Okrem toho boli predstavitelia úradu aj v roku 2020 pozývaní ako prednášajúci na rôzne medzinárodné konferencie a fóra v krajinách EÚ venované oblasti hospodárskej súťaže, aby počas týchto mohli prezentovať skúsenosti, stanoviská a postoje úradu. V záujme zvyšovať povedomie o ochrane hospodárskej súťaže zástupcovia Protimonopolného úradu SR dňa 8. 10. 2020 viedli online školiacu aktivitu pre členov Potravinárskej komory Slovenska a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Školiaca aktivita bola preto zameraná predovšetkým na ochranu hospodárskej súťaže v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva. Rovnako sa v roku 2020 uskutočnilo viacero školení zameraných na administratívne kapacity EŠIF v zmysle Centrálného plánu vzdelávania. Pri budovaní efektívneho systému odhaľovania a správneho trestania porušovania práva hospodárskej súťaže a hospodársku súťaž stimulujúceho podnikateľského prostredia úrad aktívne **rozvíjal spoluprácu s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy**, najmä orgánmi dohľadu a regulátormi v jednotlivých odvetviach hospodárstva, v čom plánuje pokračovať aj v roku 2021, a to hlavne formou

- posilňovania princípov zdravej hospodárskej súťaže zvýšenou aktivitou pri medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- zavádzania kontrolných mechanizmov v rámci sektorov náchylných na uplatňovanie dohôd obmedzujúcich súťaž podnikateľmi prostredníctvom zintenzívnenej komunikácie s dotknutými rezortmi, najmä v prípade identifikácie systémových zlyhaní,
- aktívnej účasti pri implementovaní liberalizačných pravidiel na historicky dlhodobo monopolizovaných a regulovaných trhoch a následným monitoringom rozvoja takto ovplyvnených oblastí hospodárstva a
- navrhovaním nápravných, ako aj preventívnych opatrení.

Oblasť štátnej pomoci

Úrad si v rámci strednodobých zámerov pre oblasť štátnej pomoci stanovil na rok 2021 niekoľko hlavných úloh.

Jedným z hlavných a zároveň trvalých cieľov úradu zostáva aj naďalej **zvyšovanie povedomia o pravidlách štátnej pomoci**, a to najmä prostredníctvom

- aktualizácie webového sídla www.statnapomoc.sk (slovenskej aj anglickej verzie), a to na pravidelnej báze,
- aktualizácie siete kontaktných osôb a jej využívania ako jedného z komunikačných nástrojov v oblasti štátnej pomoci (na pravidelnej báze),
- vypracovania metodických usmernení pre poskytovateľov pomoci (príprava žiadostí o stanovisko k ad hoc minimálnej pomoci pre oblasť poľnohospodárskej prvovýroby, príprava vzoru schém pomoci, metodické usmernenia vo vybraných oblastiach pre samosprávne kraje, mestá a obce).

Úlohu zvyšovať povedomie aj prostredníctvom pravidelnej aktualizácie webového sídla www.statnapomoc.sk si úrad stanovil vo svojom pláne aj na rok 2020. V roku 2020 sa, aj vzhľadom na pandémiu koronavírusu, stalo webové sídlo jedným z hlavných komunikačných nástrojov úradu. Na webovom sídle v priebehu roka

2020 zverejnil celkovo 148 informácií. Z uvedeného počtu sa 54 % týkalo zverejnenia nových schém štátnej a minimálnej pomoci, resp. schém v znení dodatkov. Ďalších 25 % informácií tvorili zverejnené novinky a zaujímavosti z oblasti štátnej pomoci. 12 % informácií sa týkalo legislatívnych zmien Európskej komisie v oblasti štátnej pomoci a metodických usmernení koordinátora pomoci. Zvyšných 9 % informácií sa týkalo zverejnenia základnej sadzby pre stanovenie referenčnej a diskontnej sadzby, správy o poskytnutej štátnej pomoci, ako aj úpravy a doplnenia informácií na webovom sídle.

Úrad vytvoril na webovom sídle www.statnapomoc.sk nový priečinok „Opatrenia v súvislosti s COVID-19“, a to na uľahčenie orientácie poskytovateľov aj príjemcov pomoci v novej legislatíve a nových nástrojoch na pomoc podnikom v aktuálnej situácii. Priečinok obsahuje pravidelne dopĺňané aktuality v tejto oblasti, ako aj súvisiacu legislatívu (dočasný rámec, jeho dodatky a súvisiace formuláre). Prehľadne tiež uvádza schémy štátnej pomoci, ktoré pre Slovenskú republiku schválila Európska komisia (k dispozícii je odkaz na rozhodnutie Európskej komisie aj na finálne znenie schémy) aj schémy minimálnej pomoci v súvislosti s nariadením COVID-19, ku ktorým úrad ako koordinátor pomoci vydal stanovisko.

V roku 2020 tiež aktualizoval anglickú verziu webového sídla. Aktualizované informácie sa týkali hlavne novínok v súvislosti s nariadením COVID-19 a zverejnenia základnej sadzby pre stanovenie referenčnej a diskontnej sadzby.

Rovnako v roku 2020 stúpil význam siete kontaktných osôb pre oblasť štátnej pomoci – prostredníctvom tejto boli kontaktné osoby pravidelne informované o aktuálnych novinkách v oblasti štátnej pomoci, ako aj o aktivitách Európskej komisie zameraných na pomoc členským štátom pri príprave opatrení na zmiernenie následkov pandémie. Sieť kontaktných osôb bola priebežne aktualizovaná.

E-mailová adresa statnapomoc@antimon.gov.sk bola v roku 2020 aktívne využívaná zo strany poskytovateľov pomoci alebo vykonávateľov schém pomoci, ako aj zo strany príjemcov pomoci a širokej verejnosti, najmä vo vzťahu k informáciám týkajúcim sa nových podporných programov.

V roku 2020 prostredníctvom uvedenej adresy vybavil 124 žiadostí o usmernenie. Najväčší podiel žiadostí o usmernenie (30 %) sa týkal odborných otázok pri uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti štátnej a minimálnej pomoci, ale taktiež žiadostí o školenie alebo konzultáciu. Druhý najväčší podiel žiadostí o informácie (29 %) sa týkal informačného systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP). Ďalších 21 % otázok sa týkalo žiadostí o vypracovanie záväzného stanoviska koordinátora pomoci k schémam pomoci a notifikácii štátnej pomoci. Zvyšných 20 % súviselo so žiadosťami o poskytnutie usmernení počas pandémie COVID-19 a z toho polovica bola doručená od samospráv. Ich otázky sa týkali napríklad predaja majetku vo vlastníctve samosprávy za cenu nižšiu ako je trhová, testu štátnej pomoci, posúdenia štátnej pomoci, odpustenia nájomného v čase pandémie COVID-19, žiadosti o dotáciu v čase pandémie COVID-19.

Úrad v rámci **metodických usmernení** aktualizoval manuál k Informačnému systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP), ktorý má slúžiť najmä ako pomôcka pre poskytovateľov či príjemcov štátnej alebo minimálnej pomoci. V priebehu roka 2020 úrad tiež nadviazal spoluprácu so Združením miest a obcí Slovenska. V rámci tejto spolupráce na webovom sídle www.statnapomoc.sk, v priečinku „Samospráva“, zverejnil prvé dve časti informačnej kampane s názvom „Začíname so štátnou pomocou“, ktorá je určená najmä mestám a obciam a cieľom ktorej je rozšíriť úroveň povedomia o pravidlách štátnej

pomoci v rámci tejto cieľovej skupiny. Prvá časť sa týka základných pojmov v oblasti štátnej pomoci (pojem podnik, hospodárska činnosť, test štátnej pomoci), druhá časť obsahuje základné informácie o zákone č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci). V tejto spolupráci bude úrad pokračovať aj v roku 2021.

Na rok 2020 stanovenú úlohu vypracovávať rešerše z vybraných rozhodnutí Európskej komisie úrad plnil priebežne. Pri posudzovaní návrhov opatrení pomoci vychádzal z vybraných rozhodnutí Európskej komisie a rozsudkov Európskeho súdneho dvora (napr. v oblasti posudzovania kritérií zlučiteľnosti pre rôzne účely pomoci), tieto boli zároveň aj predmetom pracovných stretnutí s poskytovateľmi pomoci. Úrad tiež pravidelne spracúval informácie z Aid Weekly e-News, ktorými informoval poskytovateľov o rozhodnutiach a aktivitách Európskej komisie.

V roku 2021 úrad ako koordinátor pomoci plánuje **pokračovať v intenzívnej spolupráci s existujúcimi poskytovateľmi pomoci**, so zameraním na správnu aplikáciu pravidiel štátnej pomoci v praxi, a to aj prostredníctvom online platforiem (napr. prostredníctvom pracovných stretnutí, školení, metodologickej a konzultačnej činnosti). V rámci tejto úlohy plánuje

- organizovať pracovné stretnutia pre poskytovateľov pomoci/vykonávateľov schém pomoci, so zameraním na existujúce, príp. plánované opatrenia pomoci a návrhy legislatívy (aj v online priestore),
- organizovať všeobecné a špecializované školenia pre poskytovateľov štátnej pomoci a minimálnej pomoci, resp. pre vykonávateľov schém pomoci (aj v online priestore),
- spolupracovať s poskytovateľmi pomoci pri návrhoch opatrení zameraných na zmiernenie dopadov pandémie spôsobenej nákazou COVID-19,
- spolupracovať s poskytovateľmi pomoci pri návrhoch opatrení financovaných z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, ako aj zo špecializovaných fondov (napr. Fond spravodlivej transformácie, Modernizačný fond),
- spolupracovať s Úradom vlády SR pri vzdelávaní administratívnych kapacít v oblasti štátnej pomoci a s Ministerstvom financií SR pri vzdelávaní audítorov (aj v online priestore),
- spolupracovať so Združením miest a obcí Slovenska v rámci informačnej kampane „Začíname so štátnou pomocou“,
- spolupracovať so zástupcami Centrálného koordinačného orgánu a poskytovateľov pomoci (vrátane riadiacich a sprostredkovateľských orgánov) s cieľom zabezpečenia správnej aplikácie pravidiel v oblasti štátnej pomoci v rámci prípravy na nové programové obdobie.

Rovnako ako v predchádzajúcom roku bude osobitne dôležitá najmä spolupráca s poskytovateľmi pomoci, ktorí budú pokračovať v príprave opatrení pre podniky zameraných na zmiernenie ekonomických následkov pandémie spôsobenej nákazou COVID-19 tak, aby tieto opatrenia boli v súlade s príslušnými pravidlami v oblasti štátnej pomoci, rovnako ako sprostredkovanie komunikácie s Európskou komisiou v prípade notifikovaných opatrení pomoci.

Okrem uvedeného bude dôležitá aj účasť úradu v pracovných skupinách zameraných na návrhy opatrení pomoci v rámci špecializovaných nástrojov (Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Modernizačný

fond, Fond spravodlivej transformácie), a to najmä z hľadiska identifikácie opatrení smerujúcich k podpore hospodárskej činnosti a zabezpečenia ich súladu s pravidlami v oblasti štátnej pomoci.

V roku 2020 bolo plnenie tejto úlohy významne ovplyvnené opatreniami zameranými na obmedzenie šírenia nového koronavírusu. Úrad však promptne zareagoval a presunul svoje aktivity do online priestoru nasledovne:

- V priebehu roka 2020 úrad zorganizoval 79 pracovných stretnutí s poskytovateľmi pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci. Po vypuknutí pandémie začal organizovať online stretnutia prostredníctvom vybraných komunikačných platforiem. Túto formu stretnutí vítali zástupcovia úradu aj zástupcovia poskytovateľov, a to najmä z hľadiska operatívnosti stanovenia termínu stretnutia, dĺžky trvania stretnutia, ako aj možnosti zvýšenia počtu účastníkov na stretnutiach. Vzrástol tiež počet telefonických konzultácií zo strany poskytovateľov pomoci a vykonávateľov schém pomoci.
- Predmetom stretnutí a konzultácií boli návrhy legislatívy, návrhy konkrétnych opatrení, ktorých realizáciou má byť poskytnutá štátna, resp. minimálna pomoc a ich zosúladenie s príslušnými pravidlami v oblasti štátnej pomoci, ako aj konkrétne otázky týkajúce sa implementácie schém pomoci v praxi. Veľký počet stretnutí a konzultácií sa týkal opatrení na zmiernenie hospodárskych dôsledkov pandémie. Účastníkmi na stretnutiach boli zástupcovia rezortných ministerstiev aj zástupcovia vybraných miest. Úrad tiež aktívne komunikoval so zástupcami Európskej komisie v súvislosti s notifikovanými opatreniami pomoci, a to najmä prostredníctvom vybraných online komunikačných platforiem.
- Pandemická situácia ovplyvnila aj možnosti realizácie školení, napriek tomu sa však niektoré uskutočnili. V spolupráci s Úradom vlády SR boli zorganizované 3 školenia pre administratívne kapacity EŠIF, účasť na ktorých je povinná na základe Centrálného plánu vzdelávania. Na školeniach sa zúčastnilo celkovo približne 80 účastníkov, ktorí zatiaľ s pravidlami v oblasti štátnej pomoci nemali skúsenosti.

Vzhľadom na uvedené boli predmetom školení najmä základné informácie a pojmy v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci, ako aj vnútroštátna právna úprava (zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) a Informačný systém pre evidenciu a monitorovanie – IS SEMP, ktorý plní funkciu centrálného registra obsahujúceho údaje o poskytnutej pomoci v Slovenskej republike.

Vychádzajúc z pozitívnych skúseností s pracovnými stretnutiami v online priestore, koordinátor pomoci sa rozhodol obnoviť aj možnosti školení takýmto spôsobom. Prvotným online školením bolo školenie k nariadeniu č. 1370/2007 pre vybrané samosprávne kraje, ktoré sa podarilo úspešne zorganizovať v novembri 2020. Účastníci hodnotili školenie veľmi pozitívne, preto bude koordinátor pomoci v takýchto aktivitách pokračovať aj v roku 2021.

Úrad v ostatnom období na rôznych miestach prezentoval potrebu ďalšieho rozvoja systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci – SEMP. V minulosti bol totiž opakovane vyzývaný na prístupenie k transformácii tohto centrálného registra na referenčný register podľa § 51 zákona 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe

výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), ako aj dnes už opakovane do medzirezortného pripomienkového konania predkladaného zákona o údajoch. Úrad však uvedené vzhľadom na nastavenie systému, ako aj súčasné zákonné povinnosti dotknutých subjektov (vykonávateľov schémy, poskytovateľov) vo vzťahu k aktuálnosti a úplnosti všetkých údajov o poskytnutej pomoci doteraz namietal. Je však logickou požiadavkou, aby register v budúcnosti plnil účel, na ktorý bol zriadený, a to bez akýchkoľvek obmedzení. Uvedené by však vyžadovalo nielen legislatívnu úpravu a sprísnenie súčasných povinností dotknutých subjektov, ale aj rozvoj funkcionalít a procesného nastavenia evidencie poskytnutej pomoci v samotnom systéme. Systém sa tak môže do budúcnosti stať použiteľný v širšom rozsahu jeho funkcionalít pre lepšie a transparentnejšie riadenie poskytovania pomoci a jej evidencie.

V rámci vlastnej iniciatívy má úrad v pláne **zamerat' aktivity úradu na legislatívne/nelegislatívne akty, v rámci ktorých by mohla byť poskytovaná pomoc, prípadne na potenciálnych poskytovateľov pomoci.** V tejto súvislosti úrad plánuje

- pokračovať v aktivitách týkajúcich sa oblastí, na ktoré sa vzťahujú nové povinnosti podľa zákona o štátnej pomoci, s ktorých aplikáciou zatiaľ nie je veľa skúseností v praxi (napr. zmluvy vo verejnom záujme v cestnej osobnej doprave, resp. ich dodatky),
- pokračovať v aktivitách týkajúcich sa činnosti miest, obcí a samosprávnych krajov, prostredníctvom ktorých môže byť poskytovaná štátna alebo minimálna pomoc (predaj/prenájom majetku z titulu hodného osobitného zreteľa, rôzne podporné nástroje).

V súvislosti s touto iniciatívou úrad v roku 2020 zrealizoval nasledujúce aktivity:

- Úrad v roku 2020 nadviazal spoluprácu so Združením miest a obcí Slovenska, v rámci ktorej bola spustená iniciatíva „Začínáme so štátnou pomocou“, ktorej cieľom je zvýšenie povedomia o pravidlách v oblasti štátnej pomoci najmä na úrovni miest a obcí. Vzhľadom na záujem a očakávané prínosy v tejto iniciatíve úrad plánuje pokračovať aj v roku 2021.
- Úrad v rámci svojej činnosti spolupracoval s vybranými mestami, obcami a samosprávnymi krajmi vo veci nimi navrhovaných alebo plánovaných opatrení pomoci (napr. návrhy schém pomoci, ad hoc opatrenia pomoci, konzultácie týkajúce sa zmlúv vo verejnom záujme, resp. ich dodatkov), koordinoval tiež notifikačný proces vo vzťahu k Európskej komisii. V rámci metodologickej činnosti tiež posudzoval návrhy dotačných programov v rôznych oblastiach.

Úrad v roku 2021 plánuje **rozvíjať spoluprácu v oblasti štátnej pomoci s partnerskými inštitúciami v iných členských krajinách EÚ a s Európskou komisiou.** Bude pokračovať v spolupráci s Úradom pre ochranu hospodárskej súťaže v Brne v oblasti štátnej pomoci, ako aj s koordinátormi pomoci v iných členských štátoch, napríklad aj v súvislosti s prípravou opatrení na zmiernenie dopadov pandémie v dôsledku nariadenia COVID-19, ako aj v súvislosti s otvorenými konzultačnými otázkami vo vzťahu k Európskej komisii. Rovnako sa bude aj naďalej aktívne zapájať do spolupráce s Európskou komisiou, a to najmä v kontexte prebiehajúceho procesu revízie pravidiel v oblasti štátnej pomoci (tzv. fitness check).

Úlohu rozvíjať spoluprácu s partnerskými inštitúciami v iných členských krajinách EÚ si úrad stanovil aj na rok 2020. Plnenie tejto úlohy úrad zabezpečoval najmä účasťou na stretnutiach pracovnej skupiny pre implementáciu modernizácie štátnej pomoci, ktoré boli zorganizované v online prostredí v októbri a novembri 2020.

V priestoroch Protimonopolného úradu SR sa tiež uskutočnila študijná návšteva zástupcov Ukrajinského Protimonopolného úradu (AMCU) a zástupcov poskytovateľov štátnej pomoci z Ukrajiny. AMCU je zodpovedný za kontrolu štátnej pomoci na Ukrajine na základe ukrajinského zákona o štátnej pomoci podnikom. V rámci AMCU sa momentálne implementuje projekt SESAR (financovaný z prostriedkov EÚ), ktorého cieľom je podporiť zavedenie účinného systému kontroly a monitorovania štátnej pomoci na Ukrajine, ako sa vyžaduje v dohode o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou. V rámci tejto časti projektu mali zástupcovia AMCU a niektorí poskytovatelia štátnej pomoci možnosť absolvovať študijnú návštevu v jednotlivých členských štátoch a nadobudnúť poznatky z ich skúseností v rámci obdobia pred vstupom do Európskej únie.

Úrad aktívne spolupracoval aj s Európskou komisiou, a to najmä v dvoch oblastiach:

- proces revízie pravidiel v oblasti štátnej pomoci (úrad sa zúčastnil na piatich poradných výboroch zameraných na oblasť štátnej pomoci, zároveň koordinoval predloženie pripomienok k návrhom právnych noriem za Slovenskú republiku),
- proces notifikácie opatrení pomoci (predovšetkým v súvislosti s opatreniami na zmiernenie negatívnych dôsledkov pandémie), a to formou konzultácií ku konkrétnym návrhom, ako aj účasti na pracovných stretnutiach s Európskou komisiou.